

Phone:	072-25-200-55	טלפון:
Fax:	072-2806-777	פקס:
Email:	YYYL@WALLA.COM	דואר אלקטרוני
Website:	www.lankrilaw.co.il	אתר אינטרנט:

17 לפברואר 2013

מבלי לפגוע בזכויות
בדואר רשום
בפקס: 02-6285438

לכבוד
שר המשפטים, פרופ' יעקב נאמן
לידי תחום חקיקה ולנוגעים בדבר.
משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29
ירושלים 91010

נכבדי,

הנדון: בחינת ההסמכה של לשכת עורכי הדין

בשם מרשיי, קבוצה של מתמחים אשר נבחנו במבחני ההסמכה בכתב של לשכת עוה"ד וועדת הבחינות מיום ה- 1/11/2012, (להלן: "מרשיי") הריני לפנות אליך בדברים כדלקמן:

1. כידוע, סעיף 40 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, קובע כי שר המשפטים הנו בעל הסמכות לקבוע את הרכבה של ועדת בחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין (להלן: "הועדה הבוחנת" או "ועדת הבחינות") ומשכך הנו בעל הסמכות האחראי לאופן ושיטת פעולתה של הועדה הבוחנת וכנגזרת ברורה לכך – לשיטת בחינות ההסמכה.
2. כלל הגורמים הקשורים בדרך זו או אחרת לבחינה, ללא יוצא מהכלל כגון שר המשפטים, בעלי עמדות מפתח בלשכת עוה"ד ועוד, קבעו כי הבחינה אינה ראויה ואינה כלי מדידה לכישורים משפטיים מכל סוג. מרשיי לא רק שמחזקים את הדברים האמורים, אלא אף טוענים, כי שיטת מבחני ההסמכה כפי שהם נעשים כיום וכן עבודתה של הועדה הבוחנת אינם ראויים מבחינה מנהלית וחוסים תחת מעטה חשאיות שפרטיו, תהליכי קבלת ההחלטות וכן הרגולציה על הבחינה אינם מפורסמים לציבור הרחב, ולמרבה הצער כנראה שלא בכדי.
3. גלגולם של שינויים בדבר שינוי שיטת מבחני ההסמכה נדונו אינספור פעמים בשנים האחרונות, כאשר ליבת המחאה הציבורית הביאה עותרים ממועד בחינת נובמבר 2011 להגיש עתירה לבג"ץ בין היתר בדבר שיטת הבחינה. ראה והשווה בבג"ץ 903/12 קרפל ו- 45 אח' נ' שר המשפטים. (גילוי נאות, הח"מ ייצג את העותרים נשוא עתירתם לבג"ץ שלעיל).
4. למותר לציין כי אדוני מינה בחודש יולי 2011 או בסמוך לכך ועדה אשר תבחן מחדש את מתווה ושיטת בחינות ההסמכה (להלן: "ועדת רוטקופף"). למרבה הצער מסקנות הוועדה לשינוי מתכונת הבחינה לא פורסמו חרף העובדה כי ב"כ אדוני הצהירו עוד במועד הדין בבג"ץ (מיום ה- 28/2/2012) שמסקנות הוועדה יפורסמו בהקדם ואף לפני חג הפסח בשנה שעברה.

5. זאת ועוד, בכנס לשכת עוה"ד באילת מחודש יוני 2012 או בסמוך לכך, נאם אדוני ואמר מעל בימת הנואמים כי מסקנות ועדת רוטקופף לשינוי מתכונת ההסמכה תפורסמה בעת הקרובה, דאז.
6. למותר לציין כי למינוי ועדת רוטקופף קדמה ועדה בראשות כב' נשיאת ביהמ"ש המחוזי מרכז הילה גרסטל (להלן: "ועדת גרסטל") עוד משנת 2003 או בסמוך לכך. מרשיי יטענו כי עפ"י המישור העובדתי הנעוץ רובו ככולו בסחבת שאינה ברורה כלל ועיקר – נראה כי למאן דהוא נוח שמסקנות הועדה אינן מפורסמות, או שמא בעלי עניין מערימים קשיים על פרסומן של מסקנות הועדה ללא כל צידוק תחיקתי וציבורי כאחד.
7. רבות דובר על המתווה הנוכחי והבעייתי של מבחני ההסמכה. ראוייה לציין העובדה כי אף אדוני התבטא בעבר במספר פורומים בהם נקט בתיבות כי: "תכליתה של בחינת ההסמכה לבדוק את אחוז הקלוריות בזיכרון". ואף: "גם אני לא הייתי עובר את הבחינה כפי שהיא היום". אלו מילים שיצאו מפיו של אדוני. משכך, אין כל חולק כי גם אדוני מסכים כלל ועיקר שמתכונת הבחינה הינה בעייתית (בלשון המעטה), ולפיכך מרשיי אינם נזקקים לשכנע את אדוני בעניין שהינו מהשקפת עולמו הברורה של אדוני.
8. יתרה מכך, מתכונת בחינת ההסמכה כפי שנוהגת בשנים האחרונות הולכת יד ביד עם המגמה להקשות את אחוזי המעבר. שופטים, עורכי דין בכירים, חברות הכנה ואנשי אקדמיה מוכנים להעיד בשמם שהבחינות הן בלתי עבירות ומתבססות על "משחקי זיכרון", הא ותו לא. השאלות והנושאים מנוסחים באופן הזוי, מבלבל, מנותק מהפרקטיקה הנוהגת במטרה ברורה: לסנן את הרוצים לבוא בשערי המקצוע. זאת ועוד, מאה שאלות המייצגות יותר מכל תכונה אחרת, יכולת שינון ולא הבנה משפטית או שליטה בסוגיות משפטיות חשובות אינן יכולות לנבא במאום את כשרונו המשפטי של הנבחן.
9. למרבה הצער, הגישה הנהוגה כיום מבקשת למנוע כניסה של טובים ושל אלה שאינם טובים מראש ללא כל אבחנה ראוייה. הדרך הדמוקרטית הנכונה, המכבדת, הייתה לבחון אנשים על ידיעותיהם והבנתם המשפטית ולאפשר לכוחות השוק למיין אותם מיון נוסף. ראה בהרחבה את פרוטוקול ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת מיום ה- 4/12/2011 שנציגי משרדו של אדוני והח"מ נכחו בו.
10. צא וראה כי מחאתם של נבחנים גוברת בשלוש השנים האחרונות בפרט, ולא בכדי. נראה כי אגינדה בדבר החשש מהצפת המקצוע, נעשית על גבם של נבחנים אשר השקיעו שנים רבות על מנת להגיע לתואר המיוחל ולהסמכתם כעורכי דין מן השורה.
11. ולמעלה מן הדרוש יצוין כי בכוחה של המדינה לקבוע עפ"י חקיקה מתאימה כי ברצונה לדלל אוכלוסייה מסוימת (ראה דוגמא הפוכה במגזר הרופאים בישראל). או אז, יתכבד המחוקק ויגדיר מחדש את תנאי הקבלה למוסדות האקדמאים, הרף הנדרש, ועוד היבטים שבכוחם לסנן כדין את הסטודנט עוד מימיו הראשונים בפקולטה למשפטים שבמוסדות האקדמאים.
12. כך למשל: עפ"י המודל הקנדי, תואר במשפטים לעולם יהיה כתואר נוסף. למרבה הצער, עפ"י השיטה הנהוגה כיום, הסינון נעשה דווקא בסוף דרכו של המתמחה – בבחינה בלתי סבירה אשר בודקת זיכרון וגם זאת בלשון המעטה. ואולם, אין בדעתם של מרשיי להכביר במילים על שיטת מבחני ההסמכה, שעה שאדוני הסכים לכך שפגמים רבים בה ומן הראוי שתשתנה.
13. ומבלי לגרוע מהאמור עד כה, ארגון הסחר העולמי WTO שישראל חברה בו, הוציא דרישה לכל המדינות החברות בארגון לדווח על הצעדים שהן נוקטות כדי להסיר חסמים בכניסה למקצוע עריכת הדין. בדומה, ה-OECD הוציא גם הוא נייר עמדה למדינות החברות בו, לנקוט במדיניות של הקלה בתנאי הכניסה למקצוע עריכת הדין. נראה כי עניין מהותי זה אשר חוסה תחת פגיעה אנושה בחופש העיסוק, עבר רק בסמוך למקבלי החלטות נשוא מכתבי זה.
14. אין זה סוד כי חזקת תקינות המנהל אינה עומדת עוד בכל הכרוך במבחני ההסמכה כפי שהם נעשים בתקופה האחרונה בפרט. מחאתם של נבחנים רבים גוברת מידי מועד בחינה, ובצדק, יותר מבעבר. ויובהר כי גם שופטי בג"ץ התבטאו לא אחת בדבר הבעייתיות שבשיטת מבחני ההסמכה.
15. המישור השני במכתבם של מרשיי עוסק במתווה עבודתה של ועדת בחינות ההסמכה מטעם לשכת עוה"ד. אין כל חולק כי ועדת הבחינות ולשכת עוה"ד – חד הן וכי ניגוד

העניינים זועק לו השמימה, וזאת חרף הכחשתן הגורפת של השתיים. כך למשל ועדת הבחינות מתכנסת במשרדי לשכת עוה"ד, חלק ניכר מחברי הועדה הינם חברי הלשכה בפועל, סמנכ"ל הלשכה משמשת כמוזכרת הוועדה ועוד טענות מגוונות אשר בכוחן לחבר את שני גופים מכובדים אלו לכדי גוף אחד ללא כחל וסרק.

16. יתרה מכך, רבות דובר על מתווה עבודתה של ועדת הבחינות עובר לכתובת שאלון הבחינה וכלה בהליך ההשגות (הערעור) על הבחינה. שהרי על פי השכל הישר וכללי הצדק הטבעי, אין כל הצדקה כי שני גופים מכובדים אלו ישאבו אחת מרעותה. שעה שבגופים ממלכתיים אחרים במדי"י הופרדו מערכות כלל ועיקר על מנת ליצור עצמאות מקסימאלית, מתהלכים שני גופים מכובדים אלו בכסות של שני גופים נפרדים למראית עין בלבד.

17. לאחר שבוצעה בדיקה מקיפה על ידם, טוענים מרשיי כי נפלו פגמים מנהליים רבים ומהותיים בתהליך עבודתה של הוועדה הבוחנת ומילאו ידי לברר וללבן סוגיות אלה לעומקן.

18. ומן הכלל אל הפרט, הליך הערעור על בחינת ההסמכה (השגות בשמו המקצועי) קיבל את כשרותו **מבג"ץ קורניאלדי נ' לשכת עוה"ד** עוד בשנת 1998. למותר לציין כי במערכת מכובדת, וכל שכן בנציגת עולם המשפט בישראל אין זה מן הראוי כי יד אחת תבחן נבחנים במבחני ההסמכה, והיד השנייה תדון בהשגות הנבחנים על הבחינה. רבות דובר על הצורך המידי להפריד בין שני הגופים הללו, אולם ללא הועיל. ראה בהרחבה את תזכיר **חוק לשכת עורכי הדין (שינויים במתוכנת ההסמכה), 2010**.

19. נראה לכאורה כי עמידתם העיקשת של לשכת עורכי הדין בישראל שלא להפריד ולנתק כליל את שני הגופים הללו נעוצה בסיבה אחת ברורה: ההכנסות מאגרות הבחינה אשר משולמות ישירות ללשכת עורכי הדין, ואלו האחרונים, מפרישים מהכנסות אלו לטובת מערך הבחינות. ודוק: במאמר מיוחד שנואר 2012 שפרסם הח"מ בעיתון מעריב עולה כי הכנסות לשכת עוה"ד מבחינה אחת (ויצוין כי קיימים שני מועדי בחינות) עלו כדי 1,000,000 ₪. **וישאל השואל**: האם לכך התכוון המחוקק באומרו תקינות מנהלית, חשש למשוא פנים וניגוד עניינים? האם ראוי כי הגוף המכשיר, הינו הגוף המסמיך, הגוף הדן בערעורים ואף הגוף אשר גובה את אגרות הבחינה? צא ולמד כי במגוון גופים ממלכתיים רבים במדי"י, האגרות משולמות ישירות לקופת אוצר המדינה.

20. בנוסף, בחודש דצמבר 2012 דנה ועדת הבחינות במאות ההשגות אשר הוגשו לה על בחינת ההסמכה האחרונה בשבתה כטריבוניל לערעורים על הבחינה. למותר לציין כי מבדיקתם של העותרים בבג"ץ קרפל ו-45 אחרים משנת 2011, נמצא כי מוגשים לוועדת הבחינות למעלה מ-2,000 עמודי השגה בממוצע מידי מועד בחינה. יתרה מכך, התברר לעותרים שם כי מתווה עבודתה של הוועדה אינו עולה על דיון משותף של 4 שעות בלבד עובר לפרסום החלטות הוועדה אילו שאלות החליטה לפסול. עם כל הכבוד ישאל השואל הכיצד ניתן לדון באופן מקצועי בסד זמנים כה דחוק? ויתרה מכך, הכיצד יכולים ועדה של מלומדים אשר מומחיותם המשפטית אינה מוטלת בספק, לעשות מלאכתם כאשר עושים זאת **בהתנדבות וללא קבלת שכר**? למרבה הצער היעדר שכר ראוי לוועדת מכובדים שכזו, פוגמת בהליך, ויותר מכך: **עלולה לפגום ולנתק את מחויבות החברים בה נוכח היעדר שכר בגין מלאכתם**.

21. זאת ועוד, כיום למרבה הסלידה והפליאה שבדבר, הליכי הביצוע (בניגוד להליכי המינוי והפיקוח על חברי הועדה אשר מוטלים על השר מכוח חוק לשכת עורכי הדין) - נעשים עדיין ע"י לשכת עורכי הדין בניגוד למנהל תקין אשר חף מכל ניגוד עניינים. **ואם תרצה**: לשכת עורכי הדין מלקטת את חברי ועדת הבחינות העתידיים, ואדוני מאשרם ללא כל דיחוי. זה הנוהג אשר קיים כבר שנים.

22. טענות רבות הועלו עוד בעבר כנגד חוסר השקיפות המנהלית בהן לוקה הוועדה. כך למשל: היעדר פרוטוקולים לשיבותיה, היעדר פרסום מנומק של החלטותיה בדבר ההשגות לכל משג ומשיג באופן אישי בהתאם **לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1988** ובהתאם **לחוק לתיקון סדרי מנהל, התשי"ט-1958** (להלן: "חוק ההנמקות"), היעדרם של קריטריונים ונהלים פנימיים לעבודת הוועדה – וככל שישנם כאלו, היעדר פרסומם לציבור הרחב. כל זאת ועוד, מאושרים את הטענה המצערת כי עבודתה של ועדת הבחינות (חרף מומחיות החברים בה) נעשית במחשכים הרחק מאוד מעיני הביקורת הציבורית.

23. **בימים** האחרונים נודע למרשיי כי אדוני מינה ועדה ציבורית חדשה לבדיקת לשכת עוה"ד לבקשתו של יו"ר הלשכה הנכבד. ויודגש כבר עתה, כי מינוי ועדה זו הגם שהוא מבורך ונחוץ

ואף מהווה צעד אמיץ מטעמו של יו"ר הלשכה, אינו בא בשום צורה ואופן כחלף למסקנות ועדת רוטקופף אשר טרם נמסרו לציבור חרף הבטחות ב"כ אדוני, ואף אדוני בעצמו.

24. לסיכום טענות מרשיי:

24.1. מרשיי יבקשו לדעת מאדוני מה התאריך החלוט והסופי למסירתן של מסקנות ועדת רוטקופף בדבר שינוי מתכונת בחינת ההסמכה.

24.2. מרשיי יבקשו לשמוע את עמדתו של אדוני בדבר עבודתה של ועדת הבחינות במתווה הבעייתי בו היא נתונה כיום, וכן הפעולות אשר ינחה משרדו של אדוני את הועדה. מן הראוי שאדוני יורה על בחינה מחודשת של ועדת הבחינות עד כדי הפרדתה וניתוקה מלשכת עוה"ד, "ניתוק בעין" אם תרצה.

25. אין כל חולק כי המחאה הציבורית וכן העתירות המנהליות הבאות לעולם מידי מועד בחינה בשנים האחרונות, מאוששות בצורה הטובה ביותר את סלידתו של הציבור ממתווה שיטת בחינות ההסמכה וכן ממערך עבודתה של ועדת הבחינות. לא תהיה זו גוזמה לומר כי ערכי המנהל הציבורי, כמו גם חזקת תקינות המנהל התנפצו לכל עבר בשנים האחרונות נוכח האמור.

26. למותר לציין כי בעת זו בה אדוני עתיד לסיים קדנציה שלטונית בממשלה היוצאת, יהא זה מן הראוי שלא "ישאיר שיירי ערך" לציבור אשר משתוקק לשינוי, וכל שכן נוכח הבטחותיו של אדוני בדבר שינוי מתכונת בחינות ההסמכה ופרסום מסקנות ועדת רוטקופף ללא כל דיחוי נוסף.

27. ככל שמכתבי זה יישאר מיותרם ולא יזכה למענה מלומד וראוי, (מענה אשר אין תכליתו להדוף את טענותיהם של מרשיי, אלא מענה אשר התחייבויות ברורות מאחוריו), לא יוותר המנוס בידי מרשיי אלא ליזום הגשה מחודשת של עתירה לבג"ץ נוכח אי פרסום מסקנות ועדת רוטקופף כפי שהתחייבו ב"כ אדוני עוד במועד דיון העתירה הקודמת מיום ה- 28/2/2012.

28. נציגי מרשיי ישמחו להיפגש עם אדוני וצוותו ללא כל דיחוי בתיאום מראש עם משרד הח"מ על מנת למצוא מזור ראוי לקשת הנושאים אשר הועלתה במכתבי זה.

29. לתגובתך הכנה בהקדם אודה.

~~ב"כ
בכבוד רב,
יניב לסקרי, עו"ד~~

לוטה:

- יו"ר לשעת עוה"ד - עו"ד דורון ברזילי.
- ס. יו"ר הלשכה - עו"ד משה טייאב.
- ח"כ מירי רגב (ממובילי תזכיר החוק בדבר הפרדת הועדה הבוחנת מלשכת עוה"ד).
- הגב' רחל אופיר - סמנכ"ל הלשכה ומזכירת ועדת הבחינות.